

УДК 341+327

*Рекомендований до публікації вченою радою
Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса
Грінченка (протокол № 9 від 23 листопада 2020 року).*

Актуальні проблеми міжнародних відносин та міжнародного права:
матеріали Всеукраїнської наук. онлайн-конф. з міжнародною участю, м. Київ,
29 жовтня 2020 р. / Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ:
[Електронне видання], 2020. 247 с.

У матеріалах Всеукраїнської наукової онлайн конференції за міжнародною участю висвітлено широкий спектр питань, пов'язаних із актуальними проблемами розвитку країн та регіонів, сучасних міжнародних процесів у геополітичному, культурному, енергетичному та інформаційному вимірах, міжнародних інтеграційних та дезінтеграційних процесів, питань міжнародного правопорядку на початку ХХІ ст. та різнопланових аспектів місця та ролі України в системі міжнародних відносин. На основі аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розглянуто шляхи вирішення завдань сьогодення у згаданих галузях, надано обґрунтовані пропозиції щодо шляхів покращення міжнародної взаємодії та дипломатичної діяльності, а також щодо вдосконалення чинного законодавства.

Матеріали Всеукраїнської наукової онлайн конференції адресовано вченим, практикам, фахівцям з міжнародних відносин та міжнародного права, дипломатам, слухачам магістратури, студентам вищих навчальних закладів, а також усім, хто цікавиться проблемами міжнародних відносин та міжнародного права.

*Матеріали подані в авторській редакції. Редакція збірника не несе
відповідальності за зміст тез доповіді та може не поділяти думку автора.*

УДК 341+327

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020

ЗМІСТ

Вступне слово	7
Секція 1. Актуальні проблеми розвитку країн та регіонів	
Жалоба Ігор	8
Китайський новий шовковий шлях як виклик – реакція європейської «творчої меншості» (за матеріалами німецьких ЗМІ)	
Ціватий Вячеслав	12
Африка в сучасному поліцентричному світі: український вимір (інституціональний дискурс)	
Vdovychenko Victoria	17
One step forward, COVID-step back: the Three Seas Initiative Summit in 2020 as a Challenge for the Baltic states and Ukraine	
Купрій Тетяна	20
Коронавірус як інструмент політичного піару Д. Трампа на виборах 2020 р. у США	
Перга Тетяна	25
Екологічні проблеми Австралії в історичній ретроспективі	
Горобець Ігор	30
Нагірно-карабаський конфлікт 2020 р.	
Омельченко Андрій, Федькова Ірина	32
Економічні чинники розвитку туристичної галузі Каталонії	
Шимкевич Катерина	35
Процес примирення у повоєнній Хорватії (1995–2020 рр.): особливості та проблеми	
Михтуненко Вікторія	40
Вплив глобальних трансформаційних процесів на зміни векторів зовнішньої політики Польщі на початку XXI століття	
Касаткіна Катерина	43
Кубинська політика США: історична ретроспектива 1950-х – 1970-х рр.	
Бойко Ольга	47
Аналіз нової концепції туристичного районування республіки Болгарія	
Секція 2. Міжнародні процеси у геополітичному, культурному, енергетичному та інформаційному вимірах	
Цветков Олександр	53
Роль дипломатії у врегулюванні конфліктів та обмеженні гонки озброєнь у сучасному світі	
Луцишин Галина	57
Культурна дипломатія Польщі в Україні: діяльність державних культурних інституцій	
Стоян Тетяна, Желєзко Алла	61
Роль культурних контекстів у міжнародних комунікаційних процесах	
Подрез Юлія	65
Передумови виникнення інформаційних війн як феномен сучасних міжнародних відносин	

Маклюк Ольга	69
Ритуалізація колективної травми в об'єктах історико-культурного туризму	
Слюсаренко Ірина	73
Значення культури для реалізації цілей сталого розвитку	
Бессонова Марина	77
Канадсько-американські інформаційні відносини через призму географічного детермінізму	
Алієв Максим	82
Енергетичний вимір у сучасних міжнародних економічних відносинах	
Соломенна Тетяна	86
Культурна політика ЄС в XXI столітті	
Черкасов Станіслав	90
Геополітичні концепти цивілізаційного аналізу міжнародних відносин	
Казакова Оксана	96
Франція та країни Магрибу: динаміка взаємовідносин	
Лісовська Мирослава	99
Брендинг безпечного відпочинку та криза міжнародного туризму в умовах пандемії COVID-19 (на прикладі Грузії)	

Секція 3. Міжнародні інтеграційні та дезінтеграційні процеси

Грицяк Ігор, Грицяк Наталя	103
Європейський інструмент сусідства в реалізації Європейської політики сусідства	
Мелещенко Тетяна	108
Україна-НАТО: новий ракурс сприйняття	
Матвієнків Світлана	112
Теоретико-методологічні основи дослідження поняття «війна»	
Ворошилова Інна	116
Діяльність ЮНЕСКО у сфері міжнародної інформаційної політики (на прикладі програми «Інформація для всіх»)	
Пістракевич Олена	121
Стан виконання Річної національної програми під егідою комісії Україна-НАТО на 2020 р.	
Лукач Наталія, Зазуляк Зоряна	126
Енергетична дипломатія Європейського Союзу та її глобальна роль	
Кибіч Яна	129
Вплив британських медіа на результати референдуму про членство Великої Британії в ЄС	

Секція 4. «Труднощі перекладу»: питання міжкультурної комунікації у міжнародних відносинах

Yeung Inna	135
Slogans lost in translation	
Зарудня Ольга	138
Формування професійно орієнтованого мовлення у студентів спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» у межах дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)»	

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО МОВЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ У МЕЖАХ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

В умовах трансформації освітньої парадигми, модернізації програм професійної підготовки бакалаврів і магістрів, організацій міжнародних і всеукраїнських студентських конференцій посилюються вимоги до рівня сформованості професійних якостей студентів спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» як до конкурентноспроможних учасників навчального процесу, здатних виступити з повідомленнями чи презентацією на заходах різного рівня, аргументувати чи довести свою позицію, а відтак – у майбутньому ефективно застосовувати комунікативні дискурси під час участі у дипломатичних перемовинах і бесідах, оперативно вирішувати поставлені професійні завдання, конструктивно і злагоджено працювати в команді. Закономірно, що вагомим компонентом у визначенні освітньої траєкторії кожного студента й необхідним підґрунтям його подальшого фахового становлення стає формування грамотного професійно орієнтованого мовлення через набуття мовнокомунікативних компетенцій.

Дослідження наукових й психолого-педагогічних джерел дало підстави констатувати, що попри наявність фундаментальних праць з теорії і практики професійної підготовки майбутніх спеціалістів та визначення мовнокомунікативної компетенції як формоутворювального ядра професійної діяльності, аспект формування професійно орієнтованого мовлення майбутніх бакалаврів міжнародних відносин представлений недостатньою мірою. Окрім того, сучасні навчальні підручники, методичні посібники з української мови хоч й орієнтують на вивчення загальних рис офіційно-ділового та наукового стилів мовлення, визначають систему норм літературної мови і необхідність їх опанування на рівні вимови, слововживання, граматичної стрункості висловлювань, але не враховують специфіку тієї чи іншої спеціальності. Це дає підстави стверджувати про відсутність системоутворювальної професійної домінанти мовлення, а значить – й прогнозований недостатній рівень фахових комунікативних знань і умінь студентів.

Проведений нами аналіз чинних програм і освітньо-кваліфікаційних характеристик закономірно підтвердив актуалізовані вимоги до рівня підготовки студентів спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Ключового значення у цьому процесі набуває дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)», у

робочій програмі якої визначено перелік загальних і фахових програмних компетентностей, яких мають набувати студенти під час лекційних, практичних занять та самостійної роботи. Це зокрема, такі, як: знання предметної області майбутньої професійної діяльності, розуміння сутності та її соціальної значущості; повага до Батьківщини, народу, держави, її символіки, традицій, мови, уміння діяти з соціальною відповідальністю та громадянською свідомістю; здатність виконувати науково-практичні завдання у межах відповідного фахового спрямування; застосовувати основні поняття міжнародної інформації; уміння здійснювати комунікацію та інформаційно-аналітичну діяльність у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами). Зважаючи на це, констатуємо, що формування професійно орієнтованого мовлення має бути пріоритетним напрямом упродовж вивчення всього курсу. Студенти-міжнародники мають не лише засвоїти відомості про орфоепічні, орфографічні, лексичні, морфологічні, синтаксичні норми сучасної української літературної мови, терміносистему майбутнього фаху, а також набути навички професійної комунікації, розвинути уміння усвідомленого застосування фахової термінології, підвищити загальний рівень мовленнєвої культури.

Як свідчить власний досвід викладання навчального предмета, на початку його вивчення у студентів спостерігаються комунікативні труднощі під час створення усних монологічних висловлень, які виявляються в орфоепічних порушеннях, помилковому слововживанні, сплутуванні лексичних значень загальної і вузькоспеціальної термінології, граматичних й стилістичних відхиленнях, недостатнім рівнем розвитку професійно-комунікативних умінь.

Тож з огляду на вимоги освітньо-кваліфікаційних характеристик, беручи до уваги зазначені ключові програмні й фахові компетентності робочої програми, рівень фахово-комунікативних умінь у студентів-міжнародників та враховуючи практичний досвід, вважаємо за доцільне охарактеризувати особливості формування професійного мовлення у студентів зазначеної спеціальності. На нашу думку, цей процес починається зі з'ясування поняття «мовна особистість» та аналізу її структури. Питання формування мовної особистості студентів розглянуто у працях Л. Барановської, Г. Бондаренко, Н. Бородіної Л. Головатой, Ю. Караулова. Узагальнюючи погляди науковців, можна виокремити три структурні рівні мовної особистості: вербально-семантичний (природне володіння мовою); когнітивний (достатній розвиток інтелектуальної й психічної сфери через вербальне осмислення процесів пізнання й свідомості, специфіки управління мовленнєвою діяльністю); прагматичний (кореляція мовлення з мотивами, інтересами, інтенціями особистості). Саме на прагматичному рівні відбувається поглиблений самоаналіз мовлення як у психофізіологічному (мелодика, темп, артикуляція, орфоепічна й акцентуаційна правильність), так і в професійному (володіння професійним тезаурусом, корекція стилю спілкування, управління конфліктністю тощо) аспектах. Вважаємо, що розвинені вміння і навички прагматичного рівня є підґрунтям для соціалізації кожної особистості й необхідною умовою формування

професійно орієнтованого мовлення майбутніх спеціалістів через набуття ними мовно-комунікативних компетентностей.

Услід за вченими (Л. Виготський, П. Гальперін, А. Лурія) мовнокомунікативна компетенція розглядається нами як невіддільна складова системи фахових знань і умінь майбутніх спеціалістів; інтегральна ознака професійного спілкування (Л. Дудник, Л. Захарова, Н. Шевченко); необхідна умова розвитку професійного мовлення (Т. Мазур, Л. Павлова); різновидом трудової, ігрової, пізнавальної діяльності (Л. Виготський, О. Лурія). Більшість учених визначають мовнокомунікативну компетенцію як інтегративне утворення, що охоплює мовні знання (побудова висловлювань), комунікативні навички (уміння вести бесіду, виступати з доповідями й повідомленнями, дотримуватись правил оптимальної мовної поведінки, визначати ситуації спілкування тощо), фахові компетенції (готовність до використання лексичних одиниць у спеціалізованому контексті, цілеспрямований обмін інформацією професійного характеру тощо). Аналіз наукових напрацювань уможливив висновок про мовнокомунікативну компетенцію як різнорівневий комплекс внутрішніх характеристик розумової, когнітивно-психічної й творчої сфери особистості як відображення професійної структури діяльності.

Одним із найефективніших шляхів формування професійно орієнтованого мовлення є міжпредметна інтеграція, яка має здійснюватись через виокремлення змістового (загальні знання, уміння, навички) й процесуального (досвід діяльності) компонентів з визначенням спільного професійного тезаурусу різних дисциплін шляхом змістового наповнення інваріантної, варіантної й специфічної складової кожного модуля робочої навчальної програми. Це також передбачає системний добір дидактичного матеріалу, застосування інтерактивних методів навчання, ділових ігор, проєктних завдань в площині комунікативних й професійних запитів майбутніх спеціалістів. Переконані, що врахування міжпредметних зв'язків забезпечує вищий рівень засвоєння студентами навчального матеріалу з більш свідомим розумінням професійної терміносистеми і сприяє виробленню стійкої позитивної мотивації у процесі вивчення навчального предмета «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

Визнання цих положень обґрунтовує необхідність спрямування освітнього процесу в площину практико-орієнтованого навчання, під час якого особливу роль має відігравати моделювання специфіки майбутньої діяльності з закономірним розвитком особистісних і соціально значущих якостей кожного студента. Вважаємо, що першочерговою умовою у цьому процесі є врахування комунікативних потреб студентів та специфіки їх майбутнього фаху на основі інтеграції мовленнєвого, інтелектуального та професійного розвитку студентів. Беручи до уваги міжпредметний характер освітнього процесу, можна забезпечити високий рівень мотиваційної спрямованості студентів й створити умови для системного формування у них професійно орієнтованого мовлення.

Список використаних джерел:

1. Барановська Л.В. Навчання студентів професійного спілкування: монографія. Біла Церква, 2002. 256 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підруч. К.: ВЦ “Академія”, 2009. 376 с.
3. Петлюченко Н. В Харизматика : мовна особистість і дискурс : моногр. Одеса : Астропринт, 2009. 464 с.
4. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми : підручник. Полтава : К, 2008. 712 с.
5. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. К.: ВЦ “Академія”, 2010. 312 с.

Відомості про автора:

Зарудня Ольга, кандидат педагогічних наук, старший викладач, кафедра української мови, Київський університет імені Бориса Грінченка (м.Київ, Україна)

Zarudnya Olha, Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer, Department of Ukrainian Language, Borys Grinchenko University of Kyiv (Kyiv, Ukraine)

THE FORMATION OF PROFESSIONALLY ORIENTED SPEECH FOR STUDENTS OF SPECIALTY “INTERNATIONAL RELATIONS, PUBLIC COMMUNICATIONS AND REGIONAL STUDIES” WITHIN COURSE “UKRAINIAN LANGUAGE (FOR PROFESSIONAL PURPOSES)”

Наталія Безпалова

Київський університет імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

n.bezpalova@kubg.edu.ua

РОЛЬОВІ ІГРИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МІЖНАРОДНИКІВ

This article aims to analyze the role and benefits of role games in teaching students that specialize in International relations at university and to investigate language learning through the use of role games. As I have been working as a lecturer at university I have always been wondering how is it possible to make my practical lessons more exciting and efficient. Once I implemented a role game in my lesson plan I couldn't help but felt amused at its immediate success and educational value. So I started investigating the topic and I want to share findings.

Unfortunately, in Ukraine there are no many scientists engaged in studying role games as a mean of learning foreign language especially at university. My interviews among students of different ages indicated that interactive games are highly understated tools in language learning.